

rance for disse Familier, hvis de kan beholde Lensbaandet og bevare dette Privilegium, at de maa finde sig i mulig at komme til at yde en vis Skat af dette Privilegium.

Det ærede Medlem fra Faaborg (Sporon-Fiedler) mente, det var urigtigt, at man havde taget Fideikommiskapitalerne med ind under Afløsningen. Jeg tror, hans Udtalelse lød saaledes, at ogsaa af disse Fideikommiskapitaler var der jo en Del, som var substituerede for Jord. Det er netop derfor, man har taget dem med. Man har i Landbokommissionen ikke fundet det rimeligt at skulle anstille Undersøgelse om, hvor mange af de paagældende Fideikommiskapitaler der var fremkommet ved Salg af Jord, men man har, da man foreslog Afløsning, ment, at man maatte tage hele Formuemassen med; og da det var en frivillig Afløsning, der skulde foregaa, har man ment, at det var rigtigt at løse Spørgsmaalet paa den Maade. Jeg tror ikke, der kan indvendes noget derimod, jeg tror ganske sikkert, at Kapitaler, som er fremkommet ved, at Jord er solgt, maa komme med i Betragtning, naar Spørgsmaalet om Len og Stamhuse skal løses.

Det ærede Medlem fra Herning (Westergaard) udtalte, at de store Hedearealer, vi har, vilde muligvis endnu kunne afgive Boplads for mangfoldige; han ønskede, at Staten skulde yde Støtte til dette Opdyrkningsarbejde. Jeg tror, det ærede Medlem har Ret. Jeg tror, at det er et af de mange Felter, man ikke maa glemme, naar man skal arbejde med dette Jordspørgsmaal, og jeg finder i ingen Henseende Anledning til at deltage i den Jammer, som den ærede sidste Taler mente sig forpligtet til at opløfte, naar man vilde anvise en Del af vore unge Mænd at komme ud paa Heden; thi det er ikke nogen Ulykke. Naar de bliver stillet nogenlunde gunstigt, kan de udmærket godt komme frem paa Heden. Jeg erindrer, at da Landbokommissionen var paa en Tur fra Viborg til Varde, og da vi saa den begyndende Opdyrkning, sagde det ærede Medlem fra Lejre (N. Frederiksen) til mig: her vil jeg ikke ønske, min værste Fjende skulde begynde; men da vi var kommet til Varde og havde set Resultaterne af 50 Aars Opdyrkning, og da vi saa fra Kirketaarnet i Skovlunde ud over Egne, som siden 1867 var opdyrkede, sagde han: Nu kan jeg dog se, at der kan komme noget ud af dette, nu har jeg ikke ganske samme Mening, som da vi begyndte. Der er ikke noget i Vejen for, at Heden kan give udmærket

god Plads og Anledning for unge Mennesker til at arbejde.

Men jeg vil spørge den højtærede Landbrugsminister, om han ikke til dette Formaalets Fremme vil fremsætte det Forslag, Landbokommissionen har udarbejdet om Grundforbedringslaan til mindre Landbrugere; thi det vilde i denne Forbindelse faa meget stor Betydning. Der vilde maa ske, da der er gaaet nogle Aar, siden Landbokommissionens Betænkning blev affattet, være Grund til at forhøje de Beløb, der den Gang var Tale om. Jeg tror, at det netop vil være naturligt og rigtigt at give disse Statstilskud til de Opdyrkere af Hede, som det ærede Medlem fra Herning omtalte. Saa tror jeg, man netop vilde undgaa, at Jordprisen skulde stige.

Jeg har et Indtryk af, at der her i dette høje Ting er to Strømninger, en, der er Udtryk for et mere forhaabningsfuldt Syn paa den Tid, der kommer, et Haab om, at det Arbejde, vi nu har for, skal blive en virkelig god Begyndelse til Opfyldelse af det Ønske, mange unge har om at komme i Besiddelse af Jord; og en anden, der navnlig hæfter sig ved de økonomiske Vanskeligheder og i Grunden ikke tror, det kan blive til noget, det er ikke let at komme igennem, og vi maa se paa alle Vanskelighederne. Det er naturligvis meget godt at have Betæneligheder. Men hvis man bliver stikkende i Betænelighederne, kommer der jo ikke noget ud af det. Jeg tror, vi skal trostigt give os til at søge disse Reformers gennemførelse. De vil danne et godt Udgangspunkt for det Arbejde, der kommer, og jeg er overbevist om, at der vil blive oprettet mange Husmandsbrug efter disse Love, og at det vil blive til Gavn for vort Folk, at vi netop nu lægger Grundvolden til en saadan Reform.

Man har udtalt Frygt for, at Oprettelsen af disse Husmandsbrug skulde svække os økonomisk, at vi kunde blive Vidne til et økonomisk Sammenbrud paa disse Brug. Naturligvis kan man ikke med absolut Sikkerhed sige, at det ikke vil ske; men jeg vil dog sige, at selv under Krigens vanskeligste Forhold tror jeg, at de mindre Landbrugere har haft betydeligt bedre Vilkaar end de, der gik inde paa Brostenene. Og skulde de Tider oprinde, da det danske Landbrug skal tilbage til Korndyrkning, saa bliver det ikke alene de smaa Landbrugere, der kommer til at vende Bunden i Vejret, men ogsaa omtrent alle de andre. Derfor tror jeg ikke, man skal være saa umaadelig rængstelig for,